Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0186

Afganistanin naisten ja tyttöjen tilanne sen jälkeen, kun taleban hyväksyi tuomioistuimia koskevan rikosoikeudenkäyntilain

Euroopan parlamentin päätöslauselma 21. toukokuuta 2026 Afganistanin naisten ja tyttöjen tilanteesta sen jälkeen, kun taleban hyväksyi tuomioistuimia koskevan rikosoikeudenkäyntilain (2026/2737(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Afganistanista,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 150 artiklan 5 kohdan ja 136 artiklan 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että talebanin kaapattua laittomasti vallan vuonna 2021 Afganistanissa on vainottu järjestelmällisesti naisia ja tyttöjä antamalla yli 150 määräystä, joilla heiltä on riistetty oikeus käydä koulua kuudennen luokan jälkeen, tehdä töitä, saada oikeussuojaa, liikkua vapaasti, saada terveydenhuoltoa ja osallistua julkiseen elämään;

B. ottaa huomioon, että taleban hyväksyi vuonna 2026 tuomioistuimia koskevan rikosoikeudenkäyntilain, jolla kriminalisoidaan valtaapitävien arvostelu ja annetaan tuomareille laaja harkintavalta;

C. ottaa huomioon, että rikosoikeudenkäyntilailla heikennetään naisten oikeuksia, sillä siinä laillistetaan perheväkivalta, kriminalisoidaan se, että naiset hakevat suojaa hyväksikäytöltä, institutionalisoidaan kidutukseen verrattavissa oleva ruumiillinen kuritus, hyväksytään orjuus, säädetään kuolemanrangaistuksesta ilman takeita oikeudenmukaisesta oikeudenkäynnistä, myönnetään aviomiehille harkintavalta päättää rangaista vaimojaan tottelemattomuudesta, määrätään islaminuskosta luopuvat naiset vankeuteen määräämättömäksi ajaksi ja institutionalisoidaan sukupuoleen, uskontoon ja yhteiskunnalliseen asemaan perustuva syrjintä; ottaa huomioon, että rikosoikeudenkäyntilaissa ei säädetä oikeudesta oikeudelliseen edustukseen eikä toimista, joilla suojattaisiin pakottamalla tehdyiltä tunnustuksilta, ja että naistuomareiden, -

syyttäjien ja -asianajajien poistamisen seurauksena naiset jäävät vaille oikeussuojaa, mikä rikkoo Afganistanilla KP-sopimuksen, kidutuksen vastaisen YK:n yleissopimuksen ja orjuutta koskevan kansainvälisen yleissopimuksen nojalla olevia velvoitteita;

D. ottaa huomioon, että taleban on lisännyt merkittävästi julkisia ruoskimisia ja ruumiillisia rangaistuksia, joiden kohteeksi joutui myös ainakin 170 naista vuonna 2025;

E. ottaa huomioon, että talebanhallinto on institutionalisoinut sukupuoleen perustuvan vainon ja sukupuoleen perustuvan erottelun; ottaa huomioon, että Kansainvälinen rikostuomioistuin on antanut Akhundzadasta ja Haqqanista pidätysmääräykset sukupuoleen perustuvasta vainosta, joka on rikos ihmisyyttä vastaan;

1. tuomitsee jyrkästi rikosoikeudenkäyntilain; kehottaa talebanhallintoa kumoamaan sen välittömästi;

2. toteaa, että talebanhallinto on institutionalisoinut orjuuden, sukupuoleen perustuvan erottelun ja lapsiavioliitot; kehottaa neuvostoa ja komissiota tuomitsemaan tämän kaikissa diplomaattisissa toimissa ja tukemaan niiden tunnustamista rikoksiksi ihmisyyttä vastaan sopimuksessa, jota on ehdotettu tehtäväksi rikoksista ihmisyyttä vastaan;

3. kehottaa lopettamaan välittömästi julkiset ruoskimiset, ruumiilliset rangaistukset ja teloitukset sekä poistamaan kaikki julkiseen elämään liittyvät rajoitukset, jotka koskevat naisia ja tyttöjä, hlbtq+ -henkilöitä, uskonnollisia vähemmistöjä ja muita haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä;

4. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita pitämään neuvoston asettamien viiden kriteerin mukaisesti kiinni siitä, ettei talebania tunnusteta eikä normalisoida; pitää valitettavana päätöstä kutsua taleban Brysseliin ja kehottaa painostamaan talebania, jotta se palauttaisi ihmisoikeudet, erityisesti naisten ja tyttöjen oikeudet; toteaa jälleen tukevansa täysin Kansainvälisen rikostuomioistuimen pidätysmääräyksiä ja kehottaa painokkaasti jäsenvaltioita panemaan ne täytäntöön;

5. kehottaa painokkaasti EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan YK:n ihmisoikeusneuvoston perustamaa tutkintamekanismia;

6. kehottaa neuvostoa laajentamaan EU:n maailmanlaajuiset ihmisoikeuspakotteet, myös matkustuskiellot ja varojen jäädyttämisen, koskemaan naisten ja tyttöjen vainoamisesta vastuussa olevia talebanjohtajia;

7. kehottaa painokkaasti EU:ta ja sen jäsenvaltioita lisäämään humanitaarista tukea nälänhätää Afganistanissa torjuville tahoille sekä Afganistanin naisille, jotka ovat ihmisoikeuksien puolustajia, tuomareita, asianajajia, toimittajia ja aktivisteja, ja Afganistanin

naisten johtamille järjestöille ja varmistamaan, että apu tavoittaa turvallisesti Afganistanin naiset ja tytöt;

8. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle, neuvostolle, varapuheenjohtajalle / korkealle edustajalle, jäsenvaltioille, YK:lle ja Afganistanin valtaapitäville viranomaisille.